

Asia: VN/22315/2023

Lausuntopyyntö: menettämisseuraamuksia koskevat lainsäädäntömuutokset, työryhmän mietintö

Direktiivin sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

Mitä huomioita teillä on direktiivin sisällöstä ja suhteesta Suomen lainsäädäntöön?

-

Keskeiset ehdotukset

Rikoshyödyn poisottamisessa vaadittavan näyttökynnyksen alentaminen ja ehdotettu näyttökynnys

-

Rikoshyödyn poisottamista koskevan menettelyn ottaminen käyttöön rikosoikeudenkäynnin ulkopuolella

-

Rahanpesuun liittyvän rikoshyödyn takaisinsaamisen tehostaminen

-

Laajennettu hyödyn menettäminen

-

Rikoshyödyn jäljittäminen ja tunnistaminen

-

Omaisuuksien hallinnointi

-

Hyödyn menettämisen ja asianomistajan vahingonkorvauksen suhde rajat ylittävissä tilanteissa

-

Menettämisseuraamuksen ja ennallistamisen suhde ympäristörikoksissa

-

Menettämisseuraamuksen täytäntöönpanon ja muiden rikokseen liittyvien vaatimusten yhteensovittaminen

-

Vaikutukset

Miten kommentoitte mietinnön arvioita ihmisiin kohdistuvista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista?

-

Miten kommentoitte mietinnön arvioita vaikutuksista viranomaisten toimintaan?

Verohallinto esittää mietinnön johdosta lausuntonaan seuraavaa.

Mietinnössä esitetyt ehdotukset ovat kannatettavia ja hyvin perusteltuja.

Mietinnössä esitetyt rikoshyödyn menettämisseuraamusten laajentamista koskevat ehdotukset eivät välittömästi vaikuta Verohallinnon asemaan ja toimintaan rikosasian asianomistajana.

Arvomääräisen rikoshyödyn menettämisen ja asianomistajan vahingonkorvauksen yhteensovittaminen on otettu mietinnössä hyvin huomioon myös ehdotetun rahanpesurikoksen arvomääräisen rikoshyödyn menettämisseuraamuksen osalta.

Mietinnössä on todettu, että työryhmällä ei tehtävänantonsa perusteella ole toimivaltaa tehdä verotuslainsäädäntöä koskevia ehdotuksia, jotka vaatisivat muutenkin perusteellisempaa arviointia kuin työryhmän toimikauden puitteissa on mahdollista.

Korkeimman oikeuden ennakkoratkaisujen mukaan menettämisseuraamus on ensisijainen verotukseen nähden, ja rikoshyöty on kokonaan tuomittava menetetyksi ottamatta huomioon samasta hyödyistä määrättyjä veroja (Mietinnössä mainitut KKO 2005:17 ja 2017:51 sekä lisäksi 2017:56). Tämän periaatteen mukaisesti rikoshyötyyn kohdistunut verotus oikaistaan verovelvollisen vaatimuksesta. Ensisijaisesti muutos verotukseen tehdään oikaisumenettelyssä, jos oikaisun edellytykset täyttyvät ja oikaisuvaatimus on tullut vireille sille säädetyssä määräajassa.

Miten kommentoitte mietinnön arvioita taloudellisista vaikutuksista?

-

Millaisia muita vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan?

-

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Miten kommentoitte muita toteuttamisvaihtoehtoja (mietinnön jakso 5)? Millaisia vaikutuksia niillä olisi?

-

Onko jokin muu tapa, jolla esityksen tavoitteet voitaisiin toteuttaa?

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Miten kommentoitte mietinnön näkemyksiä, jotka koskevat suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä (mietinnön jakso 11)?

-

Lakitekniset huomiot

Lakitekniset ja muut yksityiskohtaiset huomionne lakiehdotuksista ja niiden säännöskohtaisista perusteluista (jakso 7)?

Mietinnössä esitetyn varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavasta toimistosta ja varallisuudenhoitotoimistoista annettavan lain 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavalla toimistolla olisi oikeus saada Verohallinnolta verotustietojen julkisuudesta annetun lain (1346/1999) 1 §:ssä tarkoitetut verotustiedot. Kyseisessä verotietolain 1 §:ssä säädetään kuitenkin lain soveltamisalasta, ja pykälässä tarkoitetut verotustiedot sisältävät kaikki Verohallinnolle verotusta varten annetut sekä Verohallinnossa laaditut verotusasiakirjat ja niihin sisältyvät verotustiedot. Verohallinto ehdottaa, että esitetyn lain 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin siten ilman lakiviittausta toimiston tehtäviensä hoitamiseksi välttämättä Verohallinnolta tarvitsemista tiedoista vähintään samalla tarkkuustasolla kuin muiden viranomaisten osalta on esitetty esimerkiksi momentin kohdissa 2-4.

Muut havaintonne ja kommenttinne esitysluonnoksesta

-

Menettämisseuraamusten ja verotuksen suhdetta koskevassa luvussa 5.1.6 (s. 196 lopussa ja 197 alussa) on todettu, että myös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:n mukainen perustevalitus on mahdollinen niin kauan kuin oikeutta maksun saantiin ei ole lain 21 §:ssä säädetysti menetetty. Verohallinto ehdottaa poistettavaksi kokonaan virkkeen tai oikaistavaksi virkettä vastaamaan sitä, että verotuksessa perustevalitus ei ole lainkaan sallittu minkään Verohallinnon toimialaan kuuluvan verolajin muutoksenhaussa. Perustevalituksen soveltumattomuudesta verotuksessa on säädetty verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 71 §:ssä, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 75 §:ssä ja veronkantolain (11/2018) 66 §:ssä. Ainoa muutoksenhakekeino on oikaisuvaatimus ja varsinaisen

muutoksenhaun määräajan päättymisen jälkeen purkamishakemus korkeimmalle hallinto-oikeudelle (Laki oikeudenkäynnistä hallinto-asioissa, 808/2019, 117 §). Veron perimisen ilmeinen kohtuuttomuus erityisestä syystä voi olla perusteena verosta vapauttamiselle (veronkantolaki 47 § 2 mom.).

Kautto Markus

Verohallinto - Pääjohtaja Markku Heikura, ylitarkastaja Markus Kautto